

Informacija o namjeri Vlade Crne Gore za otkup dijela akcija u vlasništvu manjinskih akcionara emitenta „Luka Bar“ AD Bar

Vlada Crne Gore je uvidom u zvaničnu stranicu Montenegro berze AD Podgorica, utvrdila da su na dan 10. 11. 2022. godine, na berzi ponuđene akcije emitenta „Luka Bar“ AD Bar.

Naime, predmetne hartije od vrijednosti (akcije označene simbolom LUBA) ponuđene su u količini od 898.714, ukupne vrijednosti 842.549,25 €, procentualno 1,58 % u ukupnom broju akcija po cijeni do 1,00€, kao i u količini od 9.164.489, ukupne vrijednosti 9.211.213,26 €, procentualno 16,14 % u ukupnom broju akcija po cijeni od 1,00€.

Posebno napominjemo da su podaci sa berze promjenjivi, te da u svakom trenutku na tržištu može biti ponuđeno još akcija ili bi neki nalozi mogli biti povučeni.

Takođe ukazujemo da ovo ministarstvo nije procjenjivalo volatilitnost u cijeni hartija od vrijednosti – akcija označenih simbolom LUBA u posljednjih godinu dana.

Napominjemo da je u cilju kontinuiranog praćenja u sistemu za trgovanje Montenegro Berze, ovo ministarstvo utvrdilo da je na dan 08. 12. 2022. godine, zaključno sa cijenom od 1,00 € po akciji, nalazi količina od 10.459.654 akcija emitenta „Luka Bar“ AD.

U cilju pripreme ovog materijala, ovo ministarstvo obratilo se zahtjevom za mišljenje Direktoratu za državni budžet Ministarstva finansija sa aspekta budžeta, Zaštitniku imovinsko pravnih interesa, kao i Ministarstvu kapitalnih investicija sa aspekta opravdanosti ovog posla.

U izjašnjenju Direktorata za državni bužet, broj 02-09-421/22-1031/2 od 23. 11. 2022. godine, navedeno je da se u tački 4 Zaključaka navede da se zadužuje Uprava za katastar i državnu imovinu da sredstva u iznosu od 9.413.688,60 € realizuje sa pozicije 4418 – Izdaci za kupovinu hartija od vrijednosti.

U izjašnjenju Zaštitnika imovinsko pravnih interesa, broj M br. 50/22 od 30. 11. 2022. godine, navedeno je da se Država može pojaviti kao kupac određenog broja akcija koje se na berzi nude po berzanskoj cijeni, pa i u konkretnom kao kupac simbola LUBA akcija Luke Bar AD, uz poštovanje člana 2 stav 1 i člana 29 Zakona o državnoj imovini, člana 3, 4, 19 i 23 Zakona o tržištu kapitala i člana 5 Zakona o preuzimanju akcionarskih društava i Zakona o budžetu i fiskalnoj odgovornosti.

Nadalje se navodi da je Država vlasnik ukupno 54 % akcijskog kapitala Luke Bar AD Bar, pa je na strani Ministarstva finansija da cijeni isplativost ovog pravnog posla u ekonomskom smislu, te da u tom kontekstu uzme u obzir i izvještaj o poslovanju Luke Bar AD.

Takođe, sugestija je i da je potrebno pribaviti izjašnjenje Ministarstva kapitalnih investicija, u smislu prednje navedenog, kao i da je, ukoliko dođe do odluke o kupovini predmetnih akcija, neophodno fiksirati istu kupovinu na tačan procenat akcija do kojeg će Država učestvovati u kupovini.

Na kraju je ukazano da se u konkretnom slučaju mora kretati u granicama planiranog Budžeta za 2022. godinu.

Postupajući po naprijed citiranom mišljenju Zaštitnika imovinsko pravnih poslova, Ministarstvo finansija se obratilo zahtjevom za mišljenje Ministarstvu kapitalnih investicija, broj 09-421/22-1031/2022 od 01. decembra 2022. godine, sa aspekta nadležnosti tog Ministarstva.

Do trenutka kandidovanja ove Informacije prema Vladi Crne Gore, Ministarstvo kapitalnih investicija nije dostavilo traženo izjašnjenje.

„Luka Bar“ AD Bar prepoznata je kao lider u postavljanju novih standarda u kvalitetu, profesionalnosti, pouzdanosti i konkurentnosti u oblasti lučkih usluga u regionu jugoistočne Evrope. U godini koju generiše pandemija Corona virusa i sunovrat ekonomije na globalnom nivou „Luka Bar“ AD uspjela je da održi kontinuitet poslovanja i bilježi bolje poslovne rezultate nego ranije.

Realizacijom kapitalnih infrastrukturnih projekata konačno će se doći do bolje pozicije da dođe do punog izražaja geografski položaj „Luka Bar“ AD Bar.

Trenutna situacija na području luke Bar se karakteriše brojnim neodređenostima u domenu upravljanja lučkom infrastrukturom (nejasne raspodjele prava i obaveza u odnosu na korišćenje i održavanje lučke infrastrukture...) koje, već duže vrijeme, otežavaju poslovne relacije između „Luka Bar“ AD i ostalih privrednih subjekata koji posluju na Lučkom području i generišu troškove.

Kako je za realizaciju predmetnog posla neophodno angažovati brokersku kuću u cilju posredovanja prilikom kupovine predmetnih hartija od vrijednosti akcija označenih simbolom LUBA i pružanja usluga koje ovaj posao zahtijeva, to će ovo ministarstvo, shodno odredbama Zakona o javnim nabavkama, angažovati relevantnu brokersku kuću.

U vezi sa navedenim, ukazujemo da je članom 3 Zakona o tržištu kapitala („Sl. list CG“, broj: 01/18) propisano da su finansijski instrumenti prenosive hartije od vrijednosti, zatim da je članom 4 propisano da su vlasničke hartije od vrijednosti akcije i druge prenosive hartije od vrijednosti ekvivalentne akcijama društva koje predstavljaju udio u kapitalu, kao i druge vrste prenosivih hartija od vrijednosti koje daju pravo njihovog sticanja na osnovu konverzije ili uživanja prava koja iz njih proizilaze, ako ih izdaje emitent osnovnih akcija ili lice koje pripada grupi tog eminenta, dok je članom 19 propisano da se finansijski instrumenti i prava iz finansijskih instrumenata mogu neograničeno prenesti u pravnom prometu, osim ako zakonom nije drugačije određeno.

Takođe, članom 23 tačka 1 istog zakona definisano je da je javna ponuda hartija od vrijednosti obavještenje dato u bilo kojem obliku i putem bilo kojeg sredstva koje daje dovoljno podataka o uslovima ponude i o hartijama od vrijednosti iz ponudena način da se investitoru omogući donošenje odluke o kupovini ili upisu tih hartija od vrijednosti, a javnom ponudom se smatra i plasman hartija od vrijednosti preko investicionih društava.

Nadalje, članom 2 Zakona o državnoj imovini ("Sl. list CG", 21/09 i 40/11) propisano je definisano je da državnu imovinu, u smislu ovog zakona, čine: pravo državne svojine na pokretnim i nepokretnim stvarima, na novčanim sredstvima, hartije od vrijednosti i druga imovinska prava koja pripadaju Crnoj Gori ili lokalnoj samoupravi.

Takođe, a u cilju što obuhvatnije informacije prema Vladi Crne Gore, Ministarstvo finansija je izradilo ekonomsko finansijsku analizu „Luka Bar“ AD u svrhu procjene ekonomske isplativosti eventualnog zaključenja predmetnog posla, a iz koje proizilazi da kada se sagleda uticaj lučkog poslovanja na parametre koji karakterišu funkcionisanje privrednog sistema i analizira opravdanost ulaganja u lučke projekte, treba imati u vidu da lučke djelatnosti imaju izražene multiplikativne efekte – jedan euro prihoda luke se višestruko umnožava po osnovu prihoda koje ostvaruju ostali subjekti transportnog lanca roba.

Takođe je u analizi, koja je sastavni dio ove Informacije, navedeno da dostizanje opšteg cilja da AD „Luka Bar“ postane suštinski važno čvorište logističkog sistema jugoistočne Evrope, zahtijeva i realizaciju određenog seta aktivnosti od strane državnih organa, kao što su: eliminacija neodređenosti u domenu upravljanja lučkom infrastrukturom, definisanje realnih podsticaja za korisnike Slobodne luke Bar, uključenje lučkih infrastrukturnih projekata u listu prioriternih državnih infrastrukturnih projekata, premanentno unaprjeđenje poslovnog ambijenta sa ciljem povećanja intenziteta tranzitnih robnih tokova preko Crne Gore, ulaganje u razvoj infrastrukturnih veza luke sa okruženjem, te podsticaj razvoja intermodalnog transporta.

Imajući u vidu sve naprijed navedeno, to ovo ministarstvo cijeni opravdanim kupovinu predmetnih akcija u količini ne većoj od 10.459.654 akcija, po maksimalnoj cijeni od 0,90 € po jednoj akciji, a kako bi Vlada Crne Gore uvećala udio u akcijskom kapitalu „Luka Bar“ AD Bar čime bi uz postojeći paket imala dvotrećinsko vlasništvo u ovom društvu.